

NEZAVISNO SLOŽENE REČENICE

1. NEZAVISNO SLOŽENE REČENICE

Rečenice sklopljene nizanjem bez veznika zovu se bezvezničke ili asindetske nezavisno složene rečenice. {Nebo se zastrlo oblacima, more je crno.}

Rečenice sklopljene pomoću veznika zovu se vezničke ili sindetske nezavisno složene rečenice. (Bilo je lijepo vrijeme pa sam otišao u šetnju.)

Bezvezničke rečenice obično se nazivaju rečeničnim nizom, a vezničke po značenju veznika mogu biti sastavne, rastavile, suprotne, isključne i zaključne rečenice.

1. 1. REČENIČNI NIZ

Rečenični niz je nezavisno složena rečenica u kojoj su nanizane rečenice bez veznika. (Dajte mu zraka, dim će ga zagušiti.)

1. 2. SASTAVNE REČENICE

Sastavne rečenice su nezavisno složene rečenice u kojima se surečenice povezuju u cjelinu zbog nekog zajedništva. Vezuju se sastavnim veznicima **i, pa, te, ni, niti**. (Okrenuo se i otišao u suprotnom smjeru. Zatvorio sam prozor te se nanovo vratio u krevet. Naslonila sam se na zid i zatvorila oči. Niti je koga ubio, niti je što ukrao.)

1. 3. RASTAVNE REČENICE

Rastavne rečenice su nezavisno složene rečenice kojima se izriče da radnja jedne surečenice isključuje radnju druge, tj. da se vrši samo radnja jedne surečenice. Rastavne se rečenice povezuju veznikom **ili**. (Ili grmi ili se zemlja trese. Ili jesmo ili nismo.)

1. 4. SUPROTNE REČENICE

Suprotne rečenice su nezavisno složene rečenice u kojima se sadržaj jedne surečenice suprotstavlja sadržaju druge surečenice. Suprotne rečenice obično se povezuju veznicima **a, ali, nego, no, već**. (Drugi i treći dan prodoše, a moj mučitelj još uvijek nije dolazio. Umrijeti na ovom svijetu nije ništa nova, ali ni živjeti baš nije novije.)

1. 5. ISKLJUČNE (IZUZETNE) REČENICE

Isključne (izuzetne) rečenice su nezavisno složene rečenice u kojima se iz sadržaja jedne rečenice isključuje dio sadržan u drugoj rečenici. U isključnim rečenicama veznici su **samo, samo što, jedino, jedino što, tek**. (Njegovo lice bilo je mirno samo su mu oči sijevale. Svi su jurnuli naprijed jedino je ona ostala na mjestu. Ništa se ne čuje jedino što se sova ponekad oglasi.)

1. 6. ZAKLJUČNE REČENICE

Zaključne rečenice su nezavisno složene rečenice u kojima sadržaj druge surečenice proizlazi kao zaključak sadržaja prve surečenice. U zaključnim rečenicama veznici su **dakle, stoga, zato**. (Radili smo pošteno, stoga nas treba i nagraditi. On je mudar čovjek, dakle zaslužuje veću pažnju. Bio si dobar, zato ćeš ići u kino.)